

դած նպատակը, որի հետ մեր պատուիրակութիւնները հաւաքելու են Ալեքսանդրապոլում, զինադադարի նոր պայմաններ չի պահանջում: Մենք սպասում ենք կոնֆերանսի բացման թւականի մասին ձեր պատասխանին:

Արտաքին գործոց նախարար՝ Լ. Օհանջանեան

Նոյն օրը Քեազիմ Կարաբեքիր փաշայից ստացանք հետևեալ գրութիւնը.

10 նոյեմբ. 1920 թ.

Հաշտութեան բանակցութիւններ սկսելու համար իմ կառավարութեան առաջարկած զինադադարի պայմանները և Ալեքսանդրապոլում գտնուող հայկական զորքերի հրամանատարի արիւն թափելու համար արած դիմումին ի փոխարէն առաջարկած պայմանները Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործերի նախարարութիւնը միմեանց հետ չպիտի չիտթէ: Իմ բանակը Ալեքսանդրապոլի վրա յարձակելու պատրաստ մի վիճակի մէջ էր, երբ ձեր կառավարութեան հաշտութիւն խնդրելու և զորավար Միլիկեանի գործողութիւնները դադարեցնելու համար արած առաջարկը ստացայ և նրանք իմ կառավարութեան յայտնելով՝ միաժամանակ իմ ռազմական դրութիւնը ապահովելու համար Ալեքսանդրապոլը դատարկելով հայկական ուժերի միջև որոշ դիմ յետ քաշելը զորավար Միլիկեանին առաջարկած էի:

Ընդունւած այս առաջարկը զինադադարի պայման կարծել և իմ կառավարութեան 8 նոյեմբ. 1920 թ. իմ միջոցով պաշտօնապէս հաղորդած բուն զինադադարի պայմանները որպէս մի նոր զինադադար ընդունել և նկատել, Երևանի կառավարութեան իրական հաշտութեան ցանկութեան մասին մեզ կատարածեցնում է:

Իմ կառավարութեան մէջ եղած անկեղծութիւնը դեռ հայկական կառավարութեան կողմից հաշտութիւն խնդրելու դիմումից առաջ հաշտութիւն առաջարկելու փաստով ապացուցւում է: Իմ կառավարութեան երկու կողմից շահերը ապահովող իրական մի հաշտութիւն կնքելու վերջնական կերպով որոշում տւած լինելով՝ 8 նոյեմբ. 1920 թ. զինադադարի պայմանները առաջարկած է: Որովհետև այդ պայմանները տրւած պայմանաժամի ընթացքում ձեր կառավարութեան կողմից չեն ընդունւել և գործադրուել և այդպիսով հնարաւորութիւն չի եղել երկու կողմից պատուիրակներին Ալեքսանդրապոլում հաշտութեան բանակցութիւնները սկսելու, ցաւ ի սրտի ռազմական գործողութիւնների վերսկսելը յայտնելով, հաղորդում եմ յարգանքներս՝

Քեազիմ Կարաբեքիր:

Ի պատասխան այս գրութեան Հայաստանի կառավարութիւնը Քեազիմ Կարաբեքիր փաշային ուղարկեց մէկ թուղթ, հետևեալ բովանդակութեամբ.

11 նոյեմբ. 1920 թ.

Պորին ցաւով իմ կառավարութիւնը տեղեկացաւ, որ իր անկեղծ ճշգրտումը — երկու հարևան ժողովուրդների՝ Տաճկաստանի, Հայաստանի միջև յետագայ արիւնհեղուցեան վերջ դնել, որի համար նա ընդունեց և կատարեց սոյն նոյեմ. 6-ին առաջադրած զինադադարի ձեր պայմանները — բոս երևոյթի կարելոյն չափ չէ գնահատւած ձեր դերագանցութեան կողմից: Իմ կառավարութիւնը չի կարող չցաւել նաև այն բանի համար, որ ձեր կողմից վերսկսւած են ռազմական գործողութիւնները նախ քան ձեր կառավարութիւնից մեր վերջին առաջարկի պատասխանի ստացումը: